

Activitats

- Busca informació sobre la vida i l'obra de Shakespeare.

William Shakespeare va ser poeta, dramaturg, comediògraf, actor i empresari teatral anglès, nascut el 23 d'abril de 1564 a la ciutat anglesa de Stratford-upon-Avon. És el tercer de vuit germans, va ser el primer noi d'un proper comerciant de pell, fusta i llana, i de Mary Arden, filla d'un terratinent catòlic. Probablement, va estudiar a l'escola de la seva localitat i, com a fill progenitor, estava destinat a succeir el seu pare al capdavant dels seus negocis. Es creu per testimonis que es va posar a treballar com aprenent de carnisser, per la difícil situació econòmica que afrontava el seu pare; i també que es va convertir en mestre d'escola. Un fet que sembla clar és que va disposar de bastant temps lliure durant la seva adolescència, ja que a les seves obres apareixen nombroses referències sobre la caça amb i sense falcons, fet poc habitual en la seva època i ambient social.

En 1582 es va casar amb Anne Hathaway, filla d'un granger, amb la que va tenir una filla, Susanna, en 1583, i dos bessons –un nen, que va morir als 11 anys d'edat, i una filla– en 1585. Sembla que va abandonar Stratford perquè el van sorprendre caçant il·legalment en les propietats de sir Thomas Lucy, jutge de pau de la ciutat.

Se suposa que va arribar a Londres al voltant de 1588 i, quatre anys més tard, ja havia aconseguit un notable èxit com dramaturg i actor teatral, que el van valer la reputació de brillant poeta renaixentista. La vida de Shakespeare en aquesta ciutat va estar marcada per una sèrie d'ajuts financers que li van permetre compartir els beneficis de la companyia teatral en la que actuava, la *Chamberlain's Men*, més tard anomenada *King's Men*, i dels dos teatres que aquesta posseïa. A partir de l'any 1608, la producció dramàtica de Shakespeare va decreixer considerablement, doncs sembla que es va establir en la seva ciutat natal on va comprar una casa amb el nom de *New Place*. Va morir el 23 d'abril de 1616, el mateix dia que Miguel de Cervantes, i va ser enterrat a l'església de Stratford.

Tot i que no es coneix amb exactitud la data de la composició de moltes de les seves obres, la seva carrera literària se sol dividir en quatre períodes: 1. abans de 1594; 2. entre 1594 i 1600; 3. entre 1600 i 1608; 4. des de 1608, aquests són aproximats i estan basats en el fet que l'autor extreia els temes de les seves obres de cròniques del seu temps, així com de contes i narracions ja existents, tal i com era costum en aquells anys.

El primer període (abans de 1594) es caracteritza per la experimentació, les seves primeres obres teatrals, al contrari del que va succeir amb la seva maduresa, posseïen un alt grau de formalitat, sovint previsible. Les seves primeres obres van ser quatre drames que tenien com a fons els enfrontaments civils a Anglaterra durant el segle XV, un estil popular en l'època. També va escriure nombroses comèdies, entre les quals cal ressaltar *La comèdia de les equivocacions* (1592), *La doma de la bràcia* (1593), *Els nobles de Verona* (1594) i *Treballs d'amor perduts* (1594).

Al segon període (entre 1594 i 1600), marcat per una gran individualització com autor teatral, va escriure algunes de les seves obres més importants relacionades amb la història anglesa i les denominades comèdies alegres, així com dos de les seves millors tragèdies. Entre les comèdies d'aquest període sobresurt *Somni d'una nit d'estiu* (1595), el *Mercader de Venècia* (1596), *Molt soroll i poques nous* (1599), *Com us agradi* (1600), *Nit Epifania* (1600) i *Les alegres casades de Windsor* (1599). Dues grans tragèdies, molt distintes entre si per la seva naturalesa, marquen el principi i el final d'aquest segon període. Per un costat, *Romeo i Julieta* (1595) molt famosa pel seu poètic tractament dels èxtasis amorosos juvenils, posa en escena el tràgic destí de dos amants, forjat per la enemistat de les seves famílies i pel temperamental dels seus propis caràcters. Per l'altre, *Juli Cèsar* (1599) és una tragèdia sobre la rivalitat política, molt intensa, tot i que en menor mesura que les tragèdies posteriors.

El tercer període (entre 1600 i 1608), és on el dramaturg anglès escriu les seves millors tragèdies i les anomenades fosques o amargues. Les tragèdies d'aquest període són les més fondes de totes les seves obres i aquelles en les que la poesia de la llengua es converteix en un instrument dramàtic, capaç de registrar les evolucions del pensament humà i les diverses dimensions d'una situació dramàtica. *Hamlet* (1601), la seva obra més universal, va més enllà de les altres tragèdies centrades en la venjança, doncs retrata d'un mode fred la barreja de glòria i fosc que caracteritza la naturalesa humana. *Otelo, el moro de Venècia* (1604) retrata el sorgir i l'expansió d'uns injustificats cels en el cor del protagonista, un moro que es el general de l'exercit venecià. *El rei Lear* (1605), concebut en un to més èpic, descriu les conseqüències de la irresponsabilitat i dels errors de judici de Lear, dominador de l'antiga Bretanya, i del seu conseller, el duc de Gloucester. *Antonia i Cleopatra* (1606), una altra de les grans tragèdies, es centra en una altra tipus d'amor diferent del de les anteriors obres. *Macbeth* (1606) descriu el procés d'un home essencialment bo que, influenciat per altres i degut també a un defecte de la seva pròpia naturalesa, sucumbeix a la ambició i arriba fins a l'assassinat. Unes altres tres obres d'aquest període revelen l'amargura continguda d'aquestes tragèdies, doncs els seus personatges no posseeixen categoria tràgica ni grandesa; aquestes obres són: *Troilo i Cressida* (1602), *Coriolano* (1608) i *Timó d'Atenes* (1608). Les dues comèdies d'aquest període són també un tant fosques. De fet, se les ha anomenat les obres problemàtiques, doncs no entren clarament en cap categoria, ni presenten desenllaços massa intel·ligibles; *A un bon final no hi ha principi* (1602) i *Mesura per mesura* (1604).

El quart període (des de 1608) comprèn les principals tragicomèdies romàntiques. Cap al final de la seva carrera, el dramaturg anglès va crear nombroses obres en les que, a través de la intervenció de la màgia, la pietat, l'art o la gràcia, suggereix amb freqüència l'esperança de la millora del gènere humà. Aquestes obres estan escrites, pel general, amb una gravetat que les allunya de les comèdies de períodes anteriors, però solen tenir finals feliços en forma de reunions o reconciliacions. Aquestes tragicomèdies basen part del seu atractiu al caràcter exòtic i allunyat en el temps dels escenaris en els que es desenvolupen, i resulten molt més simbòliques que qualsevol de les obres anteriors de l'autor. Aquestes són exemples de les principals tragicomèdies: *Pèricle, príncep de Tiro* (1608), *Cimbelí* (1610), *Conte d'hivern* (1610) i *La tempesta* (1611). Per molts crítics literaris, les tragicomèdies shakespirianes representen un gir de cargol més en el desenvolupament creatiu de l'autor, tot i que altres opinen que van ser deguts només a canvis succeïts en les modes teatrals de l'època.

- Cita altres autors coetanis de Shakespeare.

Coetàniament a W. Shakespeare es van produir dos grans moviments literaris al continent Europeu, on van destacar autors de diverses nacionalitats durant els dos segles que van durar aquests dos grans moviments que van ser el Barroc, segle XVI i el Renaixement, segle XVII.

El Renaixement és un ampli moviment cultural que va transformar la vida europea durant el segle XVI. Aquest procés de transformació no es va produir amb la mateixa intensitat en tots els països: mentre que a Itàlia les primeres manifestacions renaixentistes van tenir lloc ja al segle XIV, a Espanya no va triomfar fins al regnat de Carles I (1517–1556). El Renaixement va significar la recuperació i el ressorgiment de la cultura grega i llatina, oblidada durant l'Edat Mitja. Aquest renàixer de la cultura clàssica, amb la valoració de l'home i del món, va suposar el pas de la cultura *teològica* medieval a una nova cultura *humanista*, expandida gràcies a la aparició de la impremta i al desenvolupament econòmic, que marca l'inici del món modern.

Dins la poesia d'aquest moviment cal destacar diversos autors com: els italians Petrarca, Giovanni Pontano, Torquatos Tasso, Louvico Ariosto, Llorenç el Magnífic, Leonardo Bruno, Nicolás Maquiavelo, Jean Bodin, Francesco Guicciardini i Methodus, Poggio, els francesos Deschamps, Maurice Scève, Machault, Rabelais, els portuguesos Francisco Sá de Miranda, Luis de Camoes i António Ferreira, els anglesos Thomas Wyatt i Henry Howard, l'holandés Johannes Secundus. i els espanyols Gracilaso de Vega, Fray Luis de León i San Juan de la Cruz, Pere Serafí; dins la prosa cal destacar: l'espanyol Miguel de Cervantes, l'escocès John Barklay; i dins del teatre cal destacar als espanyols Lope de Rueda i Miguel de Cervantes, a l'anglès William Shakespeare, i el francès Molière.

El Barroc és un moviment cultural i ideològic que es desenvolupa a Espanya i Europa pròpiament a lo llarg del segle XVII, es un moviment que significa l'evolució del Renaixement per oposició a unes formes que ja no interessaven, uns valors que estaven en crisi i un model que ja no era vàlid. El període barroc no significa un trencament conscient amb l'època anterior, sinó la lògica evolució i modificació de les fórmules del Renaixement. L'ideal renaixentista s'anava perdent, diluint. Ja no hi ha aquella alegria i aquell optimisme propis del Renaixement; l'home del Barroc expressa en l'art una sensació de frustració i desengany individual i col·lectiu. Això és degut a la reacció tan forta que va tenir l'esperit humanista que, concretament a la Contrareforma com una reafirmació de l'ortodòxia, es converteix en un canvi ideològic que privilegia els elements religiosos sobre els ideals morals del Renaixement: es canvia la saviesa i l'alegria de viure pel pessimisme i la desconfiança.

Dins la poesia d'aquest moviment cal destacar diversos autors com: els espanyols Luis de Cóngora, Francisco de Quevedo, Francesc Vicent Garcia, el Rector de Vallfogona, Francesc Fontanella, Pedro Soto de Rojas; dins la prosa barroca cal destacar: Baltasar Gracián; i dins del teatre el barroc cal destacar: als espanyols Lope de Vega, Calderón de la Barca, Fernando de Alva Ixtlilxóchitl.

- Informa't dels esdeveniments polítics i socials que van imperar a l'Europa dels segles XVI i XVII.

Durant el segle XVI la burgesia –una nova classe formada per artesans, professionals liberals i comerciants– adquireix més poder que la noblesa, que es trobava en franca decadència per manca de diners. Les ciutats es converteixen en el destí de moltes persones que fugen del camp buscant noves oportunitats. El segle XVI es caracteritza pel desenvolupament del capitalisme. Guerres contínues, manteniment dels exèrcits i activitats cortesanes van portat Europa a una crisi financera durant la segona meitat del segle. El capitalisme havia costat la burgesia a la noblesa i aquest fet va separar–les més de la classe popular; aquesta diferenciació i lluita de classes va tenir clares conseqüències de caràcter públic i religiós. La societat capitalista havia triomfat, però l'expansió econòmica va originar l'oposició a l'absolutisme, i , per tant, el segle XVII s'obre amb un veritable canvi: l'inici de lluites entre absolutisme i les llibertats burgeses.

El Renaixement va coincidir amb una època històrica de canvis profunds que van afectar decisivament la manera de ser i de viure dels europeus. Aquests canvis estan emmarcats en un moment històric en què conflueixen descobriments lligats a la difusió del Renaixement: la impremta serà un element fonamental de difusió de la cultura, la brúixola (el magnetisme) permetrà fer viatges llargs (descobriments d'Amèrica); es fan progressos en cartografia que afavoreixen els intercanvis comercials i culturals; el telescopi permet analitzar l'espai i descobrir coses noves; la manca d'epidèmies gràcies a l'avanç en medicina.

A mitjan segle XVII, l'absolutisme havia triomfat com a sistema polític a Europa. Les monarquies absolutistes acaparaven tot el poder sense respectar les institucions tradicionals (les corts, els consells). La noblesa i el clergat eren els estaments privilegiats, ostentaven part del poder polític i de la riquesa, mentre que la burgesia i els camperols suportaven el pes dels impostos. L'economia empitjora clarament: el comerç i la indústria decauen. Durant gairebé un segle hi va haver guerres de religió a Europa que no van acabar mai amb una pau autèntica. Europa estava en crisi, el panorama econòmic, polític, religiós i social s'anava degradant i l'intent de fugir d'aquest món cada vegada més desagradable va fer que els artistes optessin per l'evasió a través de les seves obres. Les obres barroques ens mostren l'angoixa i el desencís tant individual com col·lectiu de la societat europea del Segle XVII.

La situació a Anglaterra tampoc era gaire bona; per tal de comprendre degudament a Shakespeare i als seus contemporanis és indispensable explicar abans en quines circumstàncies es desenvolupava la vida teatral d'aquests anys, perquè això il·lumina molts aspectes foscos de la producció shakespeareana.

En primer lloc hem de tenir en compte que els teatres públics de Londres es trobaven als suburbis, al costat dels bordells i places on es podien presenciar lluites de galls, entre gossos salvatges i toros braus, per exemple. Això donarà idea d'un dels públics habituals de Shakespeare, habitualment de molt baixa extracció, de fet

analfabet, i que anava al teatre en busca de fortes emocions; els efectes còmics i tràgics tenien que ser crus i intensos, havia d'incloure al·lusions obscenes i pallassades, com també terribles esdeveniments que omplissin l'escenari de sang; la gran sensibilitat del carrer de gran part del públic popular exigia una considerable dosi d'horror, elements que efectivament existeixen en Shakespeare, com també existeix la poesia més refinada, les escenes del tipus cortesà i els propòsits literaris més ambiciosos, en principi destinats al sector del públic que sovint era el dels palaus i la cort. El fet que permet unir aquests ingredients tan oposats és l'interès per una acció ràpida i suggestiva, i la unitat en mig de tants contrastos ho obté el geni personal de qui aconsegueix dominar aquests elements i donar-los vida pròpia i perdurable.

- Cerca quins corrents artístics eren els propis de l'època a Europa.

Al segle XVI dins del moviment cultural del Renaixement es van produir alguns corrents artístics que no només van afectar a la literatura, sinó que van afectar al conjunt de l'art, com pot ser a l'escultura, l'arquitectura... i aquests són: l'humanisme, el classicisme, el quattrocento, el cinquecento, el rafaelisme, el manierisme; i al segle XVII dins del moviment cultural del Barroc es van produir uns altres moviments artístics que van ser nous o uns altres que van canviar, substituir o evolucionar els que predominaven al Renaixement, tots aquests moviments són: el conceptisme, el culteranisme, protestantisme, naturalisme, individualisme, tenebrisme, classicisme.

- Busca obres literàries o cinematogràfiques actuals que tractin el mateix tema.

Les obres cinematogràfiques que tracten temes semblants al de l'obra *Romeo i Julieta* de W. Shakespeare són: Pocahontas, Dirty Dancing, Coneixes a Joe Black, Titanic, La dama i el rodamón, Gegant; i les obres literàries de: Tristany i Solda, West Side Story, Love Story.

- Amb tota la informació de les activitats anteriors escriu un comentari d'unes 150 paraules que serveixi d'anàlisi del text *Romeo i Julieta*.

Romeo i Julieta és un drama de cinc actes de l'autor anglès William Shakespeare, estrenat durant la temporada teatral de 1594–1595, aquest autor va escriure obres durant els moviments culturals del Renaixement i Barroc (segles XVI i XVII).

L'obra presenta les rivalitats entre dues famílies burgeses de Verona, de la qual situació són víctimes llurs fills, Romeo Montagú i Julieta Capulet, a qui no els està permès contraure matrimoni pel sol fet de pertànyer a famílies diferents. A l'obra la importància del nom és molt gran, tal i com es veu en el desenvolupament dels esdeveniments, però els personatges ho posen en dubte, ja que diuen no és res més que una simple etiqueta, tot i que pot tenir molta rellevança perquè un simple nom t'identifica i té un significat concret, que ve provocat pels prejudicis de la societat. Pel fet d'etiquetar les coses sembla difícil passar desapercebut en algunes ocasions i et pot privar o donar-te certs privilegis, fet que no s'hauria de produir pel sol fet de ser anomenat d'una forma o d'una altra, que no es res més que una manera de poder identificar a les persones.

Es veu reflexa a l'obra la gran importància del nom a la societat burgesa on aquesta es centra. Fet que els joves contradiuen, perquè tots dos estan disposats a renunciar als seus noms i a les seves famílies per tal de poder casar-se, i posen en dubte que un simple nom pugui tenir tanta importància com té que els impedeix realitzar el que ells volen i desitgen per damunt de tot.

Introducció

Aquest treball conté informació de la vida i l'obra de William Shakespeare, i es citen altres autors de gran importància literària coetanis a aquest. Durant el període històric que va viure Shakespeare, segles XVI i XVII, van succeir alguns esdeveniments polítics i socials al continent europeu de gran importància, i uns corrents artístics que van marcar època; tots aquests esdeveniments s'expliquen en aquest treball, on també cal

destacar la importància que es dona a una de les millors obres de l'autor anglès, com és *Romeo i Julieta*.

Bibliografia

Breu Historia de la Literatura Universal. A cura de Montserrat García Pichel i Mariantonia Lladó Segrera. Barcelona: I Edicions De la Margana. 1999

Enciclopedia Microsoft Encarta. Microsoft Corporation 2002

Llengua i Literatura Catalana 1. Sèrie astrolabi. Madrid: Mc Graw Hill

Enciclopedia Temática Planeta. Volum Literatura Universal, cine; tècnica e historia. Barcelona: Ed. Planeta. 1982

Gran Enciclopedia Catalana. Volum 12. Barcelona. 1978